

Advocatengeheim nog in gevarenzone

27 december 2010, 8:22 uur | FD.nl

Door: Anne de Groot

In een laatste poging inperking van verschoningsrecht te voorkomen, stellen advocaten voor een team forensisch accountants inzage te geven in cliëntendossiers. Het plan valt politiek niet direct in vruchtbare aarde.

'Het klinkt allemaal toch wel heel omslachtig', vat VVD-Tweede Kamerlid Ard van der Steur zijn eerste indruk samen. Ook directeur van Bureau Financieel Toezicht (BFT) Folkert Winkel reageert weinig enthousiast op het voorstel. 'Ik weet niet of het inschakelen van forensisch accountants de oplossing is. Ik betwijfel of de deken genoeg tijd en kennis hebben om forensische accountants aan te sturen.'

Verschoningsrecht

Er wordt al lang gediscussieerd over toezicht op advocaten. Zij zouden hun plicht om ongebruikelijke financiële transacties van cliënten te melden bij de opsporingsdiensten, vaker niet dan wel nakomen. Het ministerie van Veiligheid en Justitie wil daarom toezichthouder BFT het recht geven in dossiers te kijken. Maar volgens de advocaten holt dit hun verschoningsrecht uit. In plaats daarvan zijn ze bereid een team van forensische accountants dossiers te laten inzien. Die werken in opdracht van de deken en hebben een afgeleid verschoningsrecht. In januari besluit het ministerie of het dit plan goed genoeg vindt. Zo niet, dan maakt de minister zelf een wet waarin BFT inzagerecht krijgt.

Het is vooral de praktische uitvoering van dit plan die de politici zorgen baart. De advocaten hebben volgens hen een te ingewikkeld stappenplan voor ogen, zodra er een vermoeden ontstaat van schimmige financiële zaken.

Meerdere schakels

De deken zal dan op signaal van het Openbaar Ministerie of BFT eerst zelf onderzoek gaan doen bij de advocaat. Ontdekt hij overboekingen of andere zaken waaraan de geur van witwassen of fraude hangt, dan schakelt hij het accountantsteam in, die het dossier verder doorvlooit. De accountants schrijven dan een rapport. En daarna beslist de deken wat voor actie ondernomen moet worden: een tuchtklacht of een gedwongen melding aan de juiste instanties. Derde mogelijkheid is dat de deken aangifte doet tegen de advocaat als blijkt dat die zelf stafbaar handelt, bijvoorbeeld omdat hij witwassen bewust faciliteert. Dezelfde stappen die BFT zou kunnen nemen als zij inzagerecht had. 'Op papier ziet het eruit als een goed voorstel', zegt PvdA-Tweede Kamerlid Jeroen Recourt. 'Maar hoe ze het in werkelijkheid gaan uitvoeren, dat is de vraag.'

VVD-Kamerlid Van der Steur is minder mild. 'Al die schakels, van BFT naar deken naar accountants, en weer terug. Dit lijkt me niet de oplossing.' Regeringspartijen VVD en CDA hebben allebei meer fiducia in het voorstel van de minister. Volgens de minister zou BFT dan een afgeleid verschoningsrecht krijgen, en kunnen het dus niet zomaar informatie doorspelen aan het OM.

Onderscheid

CDA-Kamerlid Coskun Çörüz sluit zich aan bij dit plan. 'Die forensisch accountants worden volgens het plan betaald en ingehuurd door de deken. Dat is nog steeds je eigen vlees keuren, alleen met een tussenschakel.'

Volgens BFT-voorman Winkel hoeft inzagerecht het verschoningsrecht überhaupt niet uit te hollen. Hij oppert een andere optie, namelijk dat voor het verschoningsrecht onderscheid gemaakt wordt tussen tussen procedures en advies. 'Verschoningsrecht is belangrijk, maar niet voor alle diensten. Op gebieden als vastgoed, fiscaal advies en ondernemingsrecht doen ze precies hetzelfde werk als niet-verschoningsgerechtigden. Het is toch raar dat een advies van een accountant wel in te zien is, en precies eenzelfde soort advies van een advocaat niet?'